Program Biblioteki Publicznej w Mieścisku w kadencji od 17 stycznia 2025 r. do 16 stycznia 2028 r.:

80 + , czyli „biblioteka jako miejsce wzmocnienia”

Program Działania i Rozwoju
Biblioteki Publicznej im. Czesława Chruszczewskiego w Mieścisku w perspektywie 2025-2028

Od 2025 roku biblioteka będzie funkcjonować w dwóch równoległych procesach. Pierwszy z nich to przejście miasta i gminy z charakteru wiejskiego na miejski, co rozpoczęło się w 2024 roku wraz z nadaniem praw miejskich. Ta zmiana otwiera nowe możliwości dla społeczności lokalnej, ale wymaga od instytucji, w tym biblioteki, dostosowania działań do zmienionych realiów społecznych. Biblioteka będzie pracować nad budowaniem "miejskości" i… pielęgnować pamięć o wiejskich korzeniach lokalnej społeczności.

Drugim kluczowym procesem jest obchodzony w 2025 roku jubileusz 80-lecia biblioteki. Biblioteka będzie podkreślać ten fakt poprzez odrębny przekaz **(80+)** oraz zaproponuje cykl działań, które nie tylko uczczą jubileusz, ale także zaprezentują nowe obszary angażujące społeczność.

Oba procesy toczyć się będą w **wymagającym otoczeniu zewnętrznych czynników**, na które biblioteka nie ma wpływu, ale które bierze pod uwagę w swojej działalności; kryzys demograficzny, skomplikowana i niespokojna sytuacja geopolityczna, powszechna degradacja środowiska, wiele biologicznych i ekonomicznych problemów związanych z postępującym załamaniem klimatu, nierówności społeczne, przyspieszony rozwój obszarów wykorzystujących sztuczną inteligencję (AI), kryzys zaufania społecznego.

W takim „środowisku” biblioteka, jako instytucja kultury chce być instytucją: przyjazną, otwartą, włączającą, empatyczną i różnorodną, w której każdy może znaleźć coś dla siebie. Będzie poszukiwać nowych pól interwencji i poszerzać swoje działania, aby dotrzeć do osób, które na co dzień nie korzystają z jej oferty; (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, młodzież). I właśnie dlatego, że otoczenie jest wymagające i mogą pojawiać się nowe wymagania/wyzwania zakłada się **nie tylko działanie ale i rozwój biblioteki**.

Proponowane działania (2025-2028) mają wzmacniać mieszkańców miasta i gminy, wzmocnić pozycję biblioteki w lokalnej społeczności i regionie oraz promować miasto. Biblioteka dąży do tego, by stać się silnie oddziałującym i inspirującym miejscem, tzw. „bibliopolem”,gdzie wszyscy użytkownicy, nie tylko czytelnicy, ale także dziecięcy, młodzieżowi, dojrzali starsi użytkownicy/mieszkańcy, mają swoje głosy i są ważni.

Bibliopole to przyjazne środowisko, w którym każdy czuje się doceniany i może wpływać na to, co się dzieje w bibliotece. Pracownicy biblioteki, czytelnicy, partnerzy i inni "interesariusze" współpracują ze sobą, aby stworzyć miejsce odpowiadające potrzebom wszystkich grup. Biblioteka słucha swoich użytkowników, pyta ich o zdanie i stara się spełniać ich oczekiwania, co pozwala jej rozwijać się w sposób zrównoważony i odpowiedni dla wszystkich.

Bibliopole to gęsta sieć relacji między biblioteką a jej użytkownikami. Celem jest, aby każdy czuł się częścią tej społeczności i miał wpływ na jej funkcjonowanie. Dzięki temu biblioteka staje się żywym, dynamicznym miejscem, które rozwija się dzięki współpracy wszystkich zainteresowanych stron.

W kontekście przechodzenia "z wiejskości w miejskość", biblioteka będzie pracować na "polu kultury", ale zamiast odwoływać się do tradycyjnych pól uprawnych, będzie korzystać z pojęć zaczerpniętych z nauki, zwłaszcza fizyki i psychologii. Wyobrażamy sobie bibliotekę jako miejsce, gdzie wszystko jest możliwe, niczym w świecie fizyki, gdzie niewidzialne siły mogą kształtować rzeczywistość. W takiej bibliotece każda książka, wydarzenie, film czy nagranie to źródło inspiracji, które może odmienić sposób myślenia użytkownika, zainspirować go lub pomóc mu odkryć coś nowego.

Podobnie jak w fizyce mówimy o polu potencjałów - przestrzeni, gdzie wszystko ma swoje unikalne właściwości - tak w bibliotece każda przestrzeń (książka, film, nagranie, wydarzenie) ma swój potencjał, by poruszyć i wpłynąć na użytkownika. Biblioteka-bibliopole to nie tylko miejsce pełne książek, ale przede wszystkim przestrzeń, w której spotykają się ludzie, ich myśli i emocje. To miejsce, gdzie każdy odwiedzający jest ważny i może znaleźć coś dla siebie.

Tak jak w psychologii mówimy o oddziaływaniach - przestrzeni, w której ludzie wzajemnie na siebie wpływają - tak w bibliotece czytelnicy, autorzy i organizowane wydarzenia tworzą unikalną atmosferę, która może zmienić każdego, kto tu trafi. Biblioteka-bibliopole to żywa, pulsująca przestrzeń, gdzie każdy może znaleźć coś dla siebie i odkryć nowe horyzonty.

A. Działania 2025

(„jesteśmy w tym wszyscy razem")

1.Jubileusz Biblioteki

1.1.Działania z wiązane z obchodami jubileuszu poprzedzi **stworzenie osobnej identyfikacji wizualnej związanej z rokiem jubileuszowym: Znak „80+ Biblioteka"**. Znak będzie towarzyszył bibliotece w informacji o działaniach i w przekazach promujących instytucję.

1.2. Jubileusz nie będzie jednorazowym wydarzeniem a **procesem, na który złożą się trzy duże działania.**

1.2.1.(luty 2025 - październik 2025) Konkurs na inicjatywy oddolne – po sukcesie inicjatyw konkursowej w projekcie BLISKO 2023-2024 przeprowadzimy konkurs na działania w ramach „inicjatyw oddolnych". Do wzięcia udziału w konkursie na działania dla dzieci, dojrzałych starszych, dorosłych, rodzin , działania uwzględniające wzmocnienie społeczności w obszarze kultury, czytania, działań społecznych czy edukacyjnych.

1.2.2.(marzec 2025) "Każdy człowiek ma głos" - Konferencja wzmacniająca dla partnerów, kadry, otoczenia

1.2.2.1.Cel konferencji: unikalna okazja do zdobycia wiedzy i umiejętności w obszarze wzmocnienia kompetencji komunikacyjnych, osobistych i zawodowych partnerów, bibliotekarzy, nauczycieli, aby skutecznie angażować różne grupy społeczne w działania społeczne, zawodowe, kulturalne i edukacyjne.

1.2.2.2.Uczestnicy: Samorządowcy, nauczyciele, przedstawiciele firm współpracujących z biblioteką, liderki Kół Gospodyń Wiejskich i stowarzyszeń z gminy i z powiatu

1.2.2.3.Wykładowcy: Prezes Fundacji Powszechnego Czytania - Maria Deskur, Eliza Szulińska - ekspertka od kształcenia głosów, eksperci z obszaru komunikacji i kompetencji miękkich.

1.2.2.4.Tematy konferencji:

Głos w działaniu: Jak wyzwolić kreatywność w pracy zawodowej, jak zbudować pewność siebie w wystąpieniach publicznych

Każdy człowiek ma głos: Jak skutecznie komunikować się z użytkownikami, partnerami, jak wzmocnić poczucie własnej wartości w pracy

Głos w życiu osobistym: Jak pracować nad lękami i poczuciem wartości, jak zrozumieć neuronaukowe podstawy komunikacji i rozwoju osobistego

1.2.2.5.Panel dyskusyjny: "Jak skutecznie angażować różne grupy społeczne w działania społeczne, kulturalne, edukacyjne, zawodowe?"

1.2.3.(maj 2025) Jubileuszowa Gala – 80 +

Wyjątkowe spotkanie jubileuszowe, które odbędzie się w ramach programu obchodów jubileuszu biblioteki. To będzie nie tylko okazja do świętowania, ale także do refleksji nad przeszłością i planowania przyszłości.

Wydarzenie to będzie miało charakter integracyjny - w obecności samorządowców z różnych szczebli administracji: gminy, powiatu i województwa. Będzie okazją do wymiany doświadczeń i nawiązania współpracy na rzecz rozwoju kultury i edukacji w naszym regionie.

Na gali pojawią się również przedstawiciele bibliotek z całej Wielkopolski. W trakcie wydarzenia zaprezentujemy historię naszej biblioteki, podkreślając jej znaczenie i wpływ na społeczność lokalną. Będzie to okazja do wspomnień i refleksji nad tym, jak zmieniała się ona na przestrzeni lat.

Nie zabraknie też planów na przyszłość. Przedstawimy program działania biblioteki w najbliższych latach (prezentacja: Biblioteka 80 +). To będzie inspirująca wizja, jak biblioteka może służyć społeczeństwu w kolejnych latach.

Jednym z punktów programu będzie występ niespodzianka; zaprosimy osobę reprezentującą "świat głosu, słowa, literatury, kultury i działalności społecznej". To nie będzie koncert ani wydarzenie muzyczne, ale coś, co idealnie wpisuje się w całą ideę gali i planowane działania biblioteki.

Chcemy, aby wydarzenie było dostępne dla wszystkich. Zadbamy o to, by było przygotowane z myślą o osobach z niepełnosprawnościami. To będzie okazja do integracji, wymiany doświadczeń i wspólnego świętowania w duchu otwartości i dostępności.

2. Spotkania Autorskie

Centralną częścią logotypu biblioteki jest symbol książki. W roku jubileuszowym 80 + biblioteka zaproponuje spotkania autorskie w ramach 4 działań realizowanych w partnerstwach z przedstawiel(k)ami lokalnej społeczności**:**

2.1.(luty 2025) Mały Festiwal Kryminału "Kryminalne Mieścisko": 2 spotkania autorskie ,we współpracy z Sołectwo Kłodzin , Sołtyska Bogumiła Zięba - pasjonatka literatury kryminalnej Autorzy: **Przemysław Żarski i Izabela Janiszewska**

2.2. (kwiecień 2025) Spotkanie z autorem Edwardem Kubiszem: pretekstem do spotkanie będzie wydanie książki o Mieścisku w XVIII wieku. Poprzedni tytuł autora spotkał się z dużym zainteresowaniem

2.3. (maj 2025) Spotkanie z autorką Joanną Kuciel Frydryszak: Temat: "**Chłopki. Opowieść o naszych babkach"**. Ważne w kontekście powrotu Mieściska do praw miejskich. Aktywizacja lokalnych kobiecych grup. Spotkanie w partnerstwie z lokalnymi Kołami Gospodyń Wiejskich

2.4. (czerwiec 2025) Spotkanie z literaturą tworzoną przez osoby dojrzałe starsze: Partnerstwo z wydawnictwem Silver, Obecność Szefowej Wydawnictwa Iwony Krynickiej i jednej z Autorek, Spotkanie skierowane do grupy osób dojrzałych starszych, Współpraca z Związkiem Emerytów i Rencistów oddział Mieścisko, Dziennym Domem Seniora z Wągrowca i DDS

3. Projekt Edukacyjno–Społeczny „Energia Relacji”

3.1.Kontekst adaptacji do zmian klimatycznych obliguje bibliotekę do podejmowania działań adaptacyjnych, ale i edukacyjnych i animacyjnych. W obliczu kryzysu klimatycznego chcemy wzmocnić edukację i świadomość mieszkańców we wszystkich grupach wiekowych w zakresie zrównoważonego rozwoju, czego efektem będzie przygotowanie społeczności do świadomego i aktywnego uczestnictwa w życiu społeczno-gospodarczym. Biblioteka pracować będzie nadal z

hasłem „Zielona Biblioteka” i w 2025 zaproponuje **całoroczny projekt pt. ” Energia relacji”** adresowany do odbiorców ze wszystkich grup wiekowych

3.2.Działania: spotkania, wystawy, prezentacje, filmy, podcasty, całoroczne warsztaty dla Rodzin (dzieci + rodzice), lekcje biblioteczne, konkurs plastyczny, działania promocyjne.

3.3. Projekt posiada dwie „turbiny” projektowe, dwa wydarzenia/spotkania ogniskujące uwagę lokalnej społeczności w dwóch podstawowych grupach wiekowych – dorośli i dzieci.

3.3.1. dla dorosłych: **spotkanie z Adam Woronowicz** (znany i popularny aktor)

3.3.2. dla dzieci : **Grzegorz Kasdepke , „gwiazda” literatury dziecięcej**, laureat wielu nagród

3.3.4. Każdemu wydarzeniu towarzyszy podcast nagrany w studio biblioteki z Gośćmi (podcast z Adam Woronowicz i podcast z Grzegorz Kasdepke - cykl podcastów „Energia relacji”)

3.4. Energia tych dwóch wydarzeń („energia relacji”) promieniuje na pozostałe działania prowadzone przez cały rok:

3.4.1. Dla dorosłych: wystawa, film dokumentalny w Kinie

3.4.2. Dla dzieci:

3.4.2.1.cykl warsztatów edukacyjno-rekreacyjnych z tematem przewodnim „Wiatr”:

Wiosna: Odkrywamy energię wiatru. (Wprowadzenie dzieci w tematykę energii wiatru poprzez zabawę i eksperymenty.): zajęcia wprowadzające, budowanie wiatraczków (papier) , mini eksperymenty, rodzinne zadania plenerowe

Lato: Wiatr w ruchu. (Pokazanie praktycznych zastosowań energii wiatru w życiu codziennym.) ; budowa modeli wiatraków z lego lub z drewna , gra terenowa – polowanie na wiatr

Jesień: Wiatr w naturze i kulturze (Przybliżenie roli wiatru w naturze i kulturze.) : czytanie bajek i legend o wietrze, zajęcia plastyczne, Rodzinny spacer edukacyjny **- o**bserwacja wpływu wiatru na przyrodę (np. szumiące drzewa, spadające liście).

Zima: Wiatr w przyszłości (spojrzenie na przyszłość) Krótka prezentacja na temat ekologii i znaczenia odnawialnych źródeł energii w ochronie środowiska. Stworzenie planszowej gry edukacyjnej.

Każdy warsztat kończy się wręczeniem dyplomu „Mały odkrywca wiatru”. Posiadacze 4 dyplomów otrzymują nagrodę (książka)

3.4.2.2. Warsztatom towarzyszą projekcje filmów animowanych – 4 filmy

Wiosna: Mary i Max (2009) Historia dziewczynki, która w liście do przyjaciela opisuje swoje przygody, w tym związane z siłą natury i odkrywaniem otoczenia.

Lato: Mój sąsiad Totoro” (1988) Ciepła, przyrodnicza historia o magii natury, w tym wietrze poruszającym drzewa i liście. Totoro, jako strażnik lasu, inspiruje do troski o naturę.

Jesień: Wicher (2013) Opowieść o przyrodzie, zwierzętach i wietrze jako istotnym elemencie natury. Idealnie wpisuje się w atmosferę jesieni.

Zima: „Kraina lodu” (2013) Klasyczna animacja, w której zimowe wiatry i śnieżne burze są głównym motywem wizualnym. Film doskonale łączy przygodę z tematyką sił natury.

3.4.2.3.Cyklowi spotkań i filmów towarzyszy konkurs plastyczny (nagrody w konkursie – lot w tunelu aerodynamicznym – siła wiatru – w Leszno – dla 6 osób i książki dla pozostałych)

3.4.2.4. W ciągu roku, w ramach cyklu 10 lekcji bibliotecznych w oparciu o książkę Grzegorza Kasdepke „Co to znaczy …” (najpopularniejsze związki frazeologiczne)

3.4.3. Spotkanie podsumowujące cykl, projekt i konkurs, wystawa prac – podczas Jarmarku Świątecznego – grudzień 2025 (wręczenie nagród)

B. Działania 2025 – 2028

(„wszyscy jesteśmy dla siebie ważni")

Powtórzmy raz jeszcze: biblioteka, jako instytucja kultury chce być instytucją: przyjazną, otwartą, włączającą, empatyczną i różnorodną, w której każdy może znaleźć coś dla siebie. Chce być instytucją wzmacniającą : „biblioteka jako miejsce wzmocnienia". Dlatego w latach 2025-2028 będzie poszerzać swoje działania w taki sposób, aby dotrzeć do osób, które na co dzień nie korzystają z jej oferty; (osoby starsze (OS), osoby z niepełnosprawnościami (OzN). Biblioteka będzie dążyć do tego, by być la tych osób instytucją dostępną i w perspektywie najbliższych trzech lat wprowadzić standardy zapewniające dostępność osobom z niepełnosprawnościami (OzN) i osobom dojrzałym starszym (OS).

W tym segmencie usług i działań dotychczasowe „hasło operacyjne biblioteki : „*jesteśmy w tym wszyscy razem"* ustępować będzie miejsca nowemu przekazowi: „***wszyscy jesteśmy dla siebie ważni"***

1. Cel wdrażania dostępności

W 2028 r. biblioteka chce stać się liderem w regionie w zakresie dostępności kultury dla wszystkich grup społecznych. Chodzi o to, aby oferta kulturalna była przygotowywana z myślą o osobach z niepełnosprawnościami i seniorach, (OzN i OS) a także aby była dla nich dostępna.

1.1.Aby to osiągnąć, biblioteka planuje:

1.1.1.Edukować swój zespół, aby lepiej rozumieć potrzeby i sposoby komunikacji z osobami z niepełnosprawnościami i seniorami.

1.1.2. Przygotować odpowiednią infrastrukturę, która umożliwi realizację tych celów, np. poprzez dostosowanie budynku, zakup odpowiednich narzędzi i zatrudnienie specjalistów.

1.1.3.Współpracować z organizacjami skupiającymi osoby z niepełnosprawnościami i seniorów, aby wspólnie tworzyć ofertę kulturalną.

1.1.4. Uwzględniać sugestie tych grup przy tworzeniu oferty, co pozwoli stworzyć propozycje, które będą dla nich atrakcyjne i dostępne.

1.1.5. Utworzyć stanowisko koordynatora dostępności oraz zespół ds. dostępności, w skład którego wejdą przedstawiciele wspomnianych grup.

1.1.6. Wykorzystać różne kanały komunikacji, aby dotrzeć do osób ze szczególnymi potrzebami, np. plakaty, ulotki, media elektroniczne, radio i podcasty.

Celem tych wszystkich działań jest stworzenie biblioteki, która będzie przyjazna i dostępna dla wszystkich mieszkańców, niezależnie od ich wieku czy sprawności.

2. Przygotowanie oferty i współpraca

Celem biblioteki jest, aby w 2028 roku cała jej oferta kulturalna była dostępna dla osób z niepełnosprawnościami (OzN) i seniorów (OS), a także dla wszystkich innych osób. Oferta obejmuje książki, kino, wydarzenia audio, spotkania, warsztaty, koncerty i inne.

2.1.Aby to osiągnąć, biblioteka zamierza:

2.1.1.Dostosować swoje przestrzenie i usługi w pięciu obszarach:

2.1.1.1. Widzenie: audiodeskrypcja, materiały dotykowe, oznaczenia dźwiękowe, dostępna strona internetowa.

2.1.1.2.Słyszenie: tłumaczenie na język migowy, napisy w filmach, systemy wspomagające słyszenie.

2.1.1.3. Poruszanie się: rozwiązania ułatwiające przemieszczanie się.

2.1.1.4. Rozumienie: prosty język, teksty łatwe do czytania i zrozumienia.

2.1.1.5. Czucie: strefa ciszy, korekta oświetlenia.

2.1.2. Zapewnić, że każdy pracownik biblioteki będzie miał wiedzę i umiejętności umożliwiające komunikację z OzN i OS.

2.1.3.Włączyć OzN i OS w proces tworzenia i rozwijania oferty kulturalnej, dając im możliwość wpływu na jej kształt.

2.1.4.Umożliwić OzN i OS uczestnictwo we wszystkich wydarzeniach i działaniach organizowanych przez bibliotekę.

3. Rola zespołu

3.1.Biblioteka rozpoczęła proces podnoszenia umiejętności pracowników w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami (OzN) i seniorów (OS) w 2004 r.. W ramach tego procesu zorganizowano warsztaty i wizyty studyjne.

3.2.W 2025 roku zostanie wzmocniony cykl warsztatów, a pracownicy będą odbywać wizyty studyjne w miejscach, które specjalizują się w pracy z OzN i OS. W ciągu roku zespół weźmie udział w kilku warsztatach i odbędzie wizytę studyjną. W 2028 r. zespół będzie miał bardzo dobre umiejętności w pracy z OzN i OS, umiejętności umożliwiające przekazywanie doświadczenia innym jednostkom (np. szkołom, które także zobowiązane są do zapewniania dostępności, a od 2025 r. raportowania o stanie jej zapewnienie) .

3.3.Koordynator tego procesu będzie odpowiedzialny za organizację warsztatów, znalezienie instruktorów i tutorów oraz koordynację całego cyklu. Będzie również pełnił rolę rzecznika, pojawiając się na spotkaniach w środowiskach OzN i OS oraz informując o działaniach biblioteki.

3.4. Koordynator nawiąże kontakty z lokalnymi samorządami, klubami seniorów, organizacjami OzN oraz firmami świadczącymi usługi rehabilitacyjne. Jego zadaniem będzie także zadbanie o obecność projektu w lokalnych mediach, takich jak radio, prasa, internet i telewizja.

4. Komunikacja z osobami o szczególnych potrzebach

4.1. Koordynator dostępności będzie odpowiedzialny za utrzymywanie kontaktu ze środowiskami osób z niepełnosprawnościami (OzN) i seniorów (OS). Jego zadaniem będzie:

4.1.1. Zidentyfikowanie grup, organizacji i klubów w powiecie i regionie, które zajmują się OzN i OS.

4.1.2. Nawiązanie i utrzymywanie kontaktów z tymi grupami.

4.1.3.Stała komunikacja z tymi środowiskami, w tym tradycyjne metody, takie jak "marketing szeptany". Dzięki tej stałej relacji, zespół biblioteki będzie na bieżąco z potrzebami i oczekiwaniami OzN i OS. Informacje te będą przekazywane podczas regularnych spotkań zespołu.

4.2. Koordynator, we współpracy z działem promocji, opracuje system komunikacji z OzN i OS, zarówno online, jak i offline. Będzie to obejmować zarówno informacje o wydarzeniach, jak i ogólne informacje o działalności biblioteki. Efektywność tej komunikacji będzie mierzona poprzez:

4.2.1.Liczbę OzN i OS uczestniczących w wydarzeniach.

4.2.2.Ewaluację tych statystyk podczas corocznego spotkania zespołu poświęconego programowi dostępności.

4.2.3.Coroczne specjalne spotkanie, na którym omówione zostaną szczegóły programu dostępności, w tym liczba działań, obecność uczestników, kontakty i relacje, a także archiwum medialne.

5. Badanie potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

5.1. Aby lepiej zrozumieć potrzeby osób z niepełnosprawnościami (OzN) i seniorów (OS), zastosowane zostaną różne metody badawcze:

5.1.1.Ankiety i wywiady: ankiety online i papierowe, aby zebrać opinie i oczekiwania OzN i OS, pogłębione wywiady z liderami tych środowisk.

5.1.2.**Warsztaty i spotkania konsultacyjne**: warsztaty, w których uczestnicy będą mogli aktywnie uczestniczyć w tworzeniu programów i rozwiązań, regularne spotkania z przedstawicielami OzN i OS, aby omówić ich bieżące potrzeby i propozycje zmian.

5.1.3.Obserwacje i badania terenowe: obserwacje uczestniczące, w których pracownicy instytucji będą mogli uczestniczyć w codziennych aktywnościach OzN i OS., zebranie danych na temat preferencji i oczekiwań OzN i OS w miejscach, gdzie spędzają czas.

5.1.4.Rozwiązania technologiczne: Wykorzystanie aplikacji mobilnych i platform online do zbierania opinii i zgłaszania potrzeb.

5.1.5.**Współpraca z organizacjami pozarządowymi**: Nawiązanie współpracy z organizacjami doświadczonymi w pracy z OzN i OS.

5.2. Zespół weźmie udział w szkoleniach, warsztatach i konsultacjach:
5.2.1. Szkolenia dla pracowników instytucji, zwiększające ich świadomość i umiejętności w pracy z OzN i OS.
5.2.2. Warsztaty z empatii i komunikacji, pomagające pracownikom lepiej zrozumieć potrzeby tych grup.
5.2.3.Konsultacje z ekspertami: wykorzystanie wiedzy i doświadczenie terapeutów, psychologów i innych specjalistów w zakresie dostępności.

6. Identyfikacja potrzeb instytucji w zakresie dostępności
6.1. Aby lepiej zrozumieć potrzeby i możliwości instytucji, przeprowadzone zostaną następujące działania:
6.1.2. Audyty dostępności: audyty wykażą, jak instytucja radzi sobie z dostępnością w obszarach widzenia, słyszenia, poruszania się i czucia.
6.1.3. Analiza danych demograficznych: informacje o lokalnej społeczności, w tym strategię rozwiązywania problemów społecznych w gminie.

7. Inwestycje
7.1. Aby zwiększyć dostępność biblioteki biblioteka podejmie następujące działania:
7.1.1.**Dostosowanie infrastruktury**: poprawa dostępności wejścia głównego do biblioteki, instalacja szerokich drzwi, modernizacja wejście na scenę w Sali widowiskowej, dostosowanie toalet dla osób z różnymi niepełnosprawnościami, usunięcie progów poprzez dodanie przejazdów między pomieszczeniami.
7.1.2.Oznakowanie: wprowadzenie czytelnego oznakowania w alfabecie Braille'a i piktogramów we wszystkich pomieszczeniach.
7.1.3. Wykorzystanie technologii wspomagających: instalacja systemów audiodeskrypcji dla osób niewidomych i słabowidzących, montaż pętli indukcyjnych w Sali widowiskowej i Sali wypożyczeń dla osób niedosłyszących, próba zakupienia aplikacji mobilnych ułatwiających nawigację i dostęp do informacji, rozważenie zakupu interaktywnych ekranów dotykowych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
7.2.Szkolenia dla pracowników: Przeprowadzenie regularnych szkoleń z zakresu dostępności, zwiększających świadomość i umiejętności pracowników w pracy z osobami z niepełnosprawnościami (OzN) i seniorami (OS).

8. Środki finansowe na realizację dostępności
8.1. W pierwszym roku intensywnego procesu wdrażania dostępności (2025) biblioteka skorzysta ze środków Narodowego Centrum Kultury, operatora programu Projektowanie Uniwersalne Kultury. (Specjalny grant) Biblioteka jest uczestnikiem pierwszej edycji projektu PUK – przedsięwzięcia szkoleniowo-grantowego, ma za sobą moduł szkoleniowy.
8.2. w kolejnych latach:
8.2.1. wykorzystanie funduszy europejskich i krajowych, takich jak program "Kultura bez barier".
8.2.2. Aplikowanie o granty i dotacje od organizacji pozarządowych specjalizujących się we wspieraniu inicjatyw związanych z dostępnością.
8.2.3. Ubieganie się o dotacje rządowe na modernizację instytucji kultury (tu zwłaszcza kompleksowa modernizacja Sali Widowiskowej) .
8.2.4. Nawiązanie partnerstw publiczno-prywatnych z firmami, które mogą dostarczyć technologie lub wsparcie finansowe w zamian za promocję.
8.2.5. Wykorzystanie istniejących relacji sponsorskich, do uzyskania wsparcia finansowego dla projektów dostępnościowych.

9. Ryzyka wdrożenia dostępności do 2028 r. i sposoby ich minimalizowania
9.1. Ryzyka:
9.1.1. Brak finansowania: Największe ryzyko. Wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia. wysoki wpływ na realizację planów dostępności.

9.1.2. Opór wewnętrzny: Możliwy brak entuzjazmu i zaangażowania pracowników. Średnie prawdopodobieństwo wystąpienia. Średni wpływ na proces wdrażania.
9.1.3. Technologiczne bariery: Niskie prawdopodobieństwo wystąpienia. Średni wpływ na jakość dostępności.
9.1.4. Zmiany demograficzne: Średnie ryzyko. Średni wpływ na potrzeby dostępności.
9.2. Działania minimalizujące ryzyko:
9.2.1. Działania minimalizujące ryzyko braku finansowania: Dobrze przygotowany wniosek do przedsięwzięcia grantowego PUK (styczeń –luty 2025) gwarantujący otrzymanie środków na rozpoczęcie procesu, podstawowe inwestycje, szkolenia. W dalszej kolejności; aplikowanie o granty, poszukiwanie sponsorów, tworzenie rezerw finansowych, praca rzecznicza w obszarze samorządu powiatowego i wojewódzkiego, budowanie relacji z darczyńcami, planowanie długoterminowe.

9.2.2. Działania minimalizujące ryzyko oporu wewnętrznego: Budowanie kultury organizacyjnej otwartej na zmiany, szkolenia i warsztaty dla pracowników, angażowanie zespołu w procesy decyzyjne, komunikacja korzyści z dostępności, tworzenie zespołów roboczych, regularne spotkania informacyjne, tutoring (mentoring), program rozwoju zawodowego w obszarze dostępności.
9.2.3. Działania minimalizujące ryzyko technologicznych barier: inwestycje w nowoczesne technologie, współpraca z ekspertami (dostawcami) IT, testowanie nowych rozwiązań (eksperymentowanie z nimi), regularne audyty technologiczne, aktualizacja sprzętu i oprogramowania, podnoszenie kompetencji pracowników.
9.2.4. Działania minimalizujące ryzyko wynikające ze zmian demograficznych: analiza trendów demograficznych, dostosowanie oferty do zmieniających się potrzeb, dostosowanie strategii informacyjnej i marketingowej.
Dzięki tym działaniom instytucja będzie mogła skuteczniej zarządzać ryzykami i efektywniej wdrażać dostępność, jednocześnie dostosowując się do zmieniających się potrzeb i warunków.

C. Tło i otoczenie 2025 – 2028

„jesteśmy w tym wszyscy razem, bo wszyscy jesteśmy dla siebie ważni”

Program dla Biblioteki to program wzmacniający społeczność bo „*Dobre biblioteki budują usługi, a wspaniałe biblioteki – społeczności*„ jak napisał David Lankes. Biblioteka w Mieścisku zamierza być w gronie tych „wspaniałych”. By tak się stało zespół biblioteki nie może stracić z pola widzenia środowiska, w którym pracuje i otoczenia, które zmienia się nieustannie. Mając te na uwadze będzie systematycznie rozwijać działalność w kilku obszarach, by zaproponować najlepsze z możliwych doświadczeń kulturalnych, edukacyjnych i społecznych.

1.Środowisko
1.1. Działania dla osób starszych (seniorów); po sukcesie programu wzmacniającego osoby starsze w aspekcie ruchu „Ciałodźwiękoruchy” i „Ciało wie” – kontynuacja regularnych warsztatów (we współpracy z Fundacją Performat).
1.2. Współpraca z sołectwami; inauguracja projektu popołudniowych spotkań z kinem i warsztatami w wybranych świetlicach w gminie. W 2025 r. biblioteka uruchomi pilotażowo program spotkań w 5 świetlicach Gminy.
1.3. Działania dla Rodzin z dziećmi: prognozując zmniejszonego zainteresowania działaniem Klubu Rodziny wskutek powstania żłobka zaprasza do złożenia Rodzicom propozycji uczestnictwa w nowym projekcie: Roztańczone Rodziny. Roztańczone Rodziny to pionierski na skalę Polski, poznański program edukacyjny z dziedziny tańca eksperymentalnego dla rodzin. Cechami wyróżniającymi projekt są: jego interaktywna forma, postrzeganie tańca i choreografii jako artystycznego i społecznego doświadczenia. Program Roztańczone Rodziny jest wyraźnym gestem akcentującym ogromną wagę wczesnych doświadczeń artystycznych, które owocują

otwartą i krytyczną postawą wobec świata, kreatywnością, wzrostem poszanowania różnorodności (międzypokoleniowej oraz cielesnej) każdego człowieka oraz umocnieniem więzi rodzinnych. Biblioteka w Mieścisku, obok Krakowskiego Centrum Choreograficznego będzie jednym z pierwszych miejsc w Polsce, w którym projekt będzie realizowany.
1.4. Działania dla kobiet: bibliotek podejmie próbę zorganizowania „kręgu kobiet" (jedna z inicjatyw wzmacniających).
1.5. Działania dla młodzieży: ten obszar działań zostanie przedyskutowany z przedstawicielkami i przedstawicielami Młodzieżowej Rady Miasta. Biblioteka podejmie się realizacji działań zaproponowanych przez młodzież, lub wypracowanych wspólnie w dialogu.
1.6 Działania dla zainteresowanych kwestiami społecznymi i intelektualnymi – po dobrze przyjętych **spotkaniach z** prof. Andrzejem Lederem i z prof. Anną Wolff – Powęską biblioteka będzie rozwijać projekt adresowany do wąskiego kręgu odbiorców - Klub dyskusyjny.

2. Edukacja
Edukacja jest fundamentem rozwoju każdej społeczności, a biblioteka jako centrum wiedzy i kultury odgrywa kluczową rolę w jej promowaniu. Biblioteka będzie rozwijać wszechstronną edukację, umożliwiając mieszkańcom ze wszystkich grup wiekowych dostęp do różnorodnych źródeł informacji, rozwój umiejętności oraz odkrywanie nowych pasji.
2.1. Edukacja związana z upowszechnianiem czytania (skala upowszechnienia czytania w danej społeczności wpływa na zdrowie społeczności, na siłę kapitału społecznego, przedsiębiorczość, postawy) . Program we współpracy z Fundacją Powszechnego Czytania.
2.1.1. Biblioteka będzie uprawiać swoistą „pedagogikę biblioteki"; wspieranie we wchodzeniu w świat czytania (biblioteki i książek), prezentowanie książki jako wartości, prezentowanie słowa jako wartości (nie tylko narzędzia komunikacji), prezentowanie biblioteki jako „dobrego miejsca", jako „pola bycia i życia" (bibliopola).
2.2. Atut studia nagraniowego, którym dysponuje biblioteka wykorzystany zostanie do pilotażowego programu edukacji związanej ze słuchaniem dźwięku. „Audioedukacja" – projekt skierowany do dzieci ze szkół podstawowych, rozumiany jako szereg działań uwrażliwiających na akustyczny wymiar rzeczywistości, na brzmienie środowiska naturalnego czy miejskiego oraz angażujący do pogłębionego słuchania i myślenia o audiosferze, która wpływa na nasze codzienne samopoczucie.
2.2.1. „Kabina ciszy" – edukacja dla dorosłych w obszarze doświadczania ciszy (odpowiedź na potrzebę doświadczenia ciszy w czasach przebodźcowania i hałasu). Wykorzystanie własnych nagrań i przestrzeni kina.
2.3. Edukacja filmowa – kontynuacja projektu edukacji filmowej „Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej"
2.4. Edukacja emocjonalna najmłodszych – realizacja zajęć i nagrań audio dla dzieci w wieku przedszkolnym w ramach cyklu „dzieci uczą uczuć". Autorskie przedsięwzięcie biblioteki.
2.5. Projekt dla osób starszych: Sztuka (spędzania wolnego czasu). Projekt zakłada zajęcia dla OS w zakresie historii sztuki : „Galeria Jednego Obrazu", warsztaty malowania na szkle, na kamieniach, warsztaty „tworzenia ikon"
2.6. „Edukacja związana z wartościami życia miejskiego" – proces przechodzenia z „wiejskości w miejskość" będzie długofalowy. Biblioteka ma do odegrania w tym procesie znaczną rolę. Jednym z obszarów tej „edukacji" będzie np. stworzenie Pracowni Dokumentów Życia Społecznego (DŻS) , w której będą gromadzone (i udostępniane) wszystkie materiały związane z życiem społeczności (plakaty, ulotki, zaproszenia, komunikaty, bilety, foldery, ogłoszenia, druki ulotne itd.)
2.7. Edukacja zespołu bibliotecznego; warsztaty dla zespołu w ramach stałego podnoszenia kompetencji w obszarze komunikacji, zaangażowania, troski o dobrostan.

3. Rzecznictwo
Nasza działalność nie jest celem samym w sobie, gdyż nowoczesna biblioteka stara się odpowiedzieć na różnorodne potrzeby społeczności lokalnej. Prowadzenie rzecznictwa wesprze

bibliotekę w budowaniu relacji i wizerunku, co ułatwi i umożliwi utrzymanie poparcia dla instytucji, zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych.
3.1.Działania rzecznicze: Budowanie wizerunku biblioteki w środowisku lokalnym jako ważnej, użytecznej instytucji w społeczności lokalnej, która jest niezbędna w twojej miejscowości. Podtrzymywanie dobrych relacji z dotychczasowymi sojusznikami i pozyskiwanie nowych, w tym użytkowników i potencjalnych użytkowników biblioteki.
3.2. Narzędzia i działania wspierające:
3.2.1.Prezentacje i wystąpienia na temat biblioteki; udział w konferencjach, wizyty syudyjne
3.2.2.Współpraca z mediami, w tym regularne wysyłanie informacji prasowych.
3.2.3. Materiały rzecznicze: np. historie czytelników o wpływie biblioteki na ich życie.
3.2.4. Internet i media społecznościowe: prowadzenie wspierającej rzecznictwo strony internetowej i profilu w mediach społecznościowych.
3.2.5. Wydarzenia rzecznicze: np. "Śniadanie" dla mediów, spotkania dla głównych adresatów i prezentacja biblioteki (np. konferencja z okazji jubileuszu biblioteki).
3.2.6. Kampanie rzecznicze: wspierają realizację określonych celów rzeczniczych, są określone w czasie i włączają wolontariuszy oraz czytelników, wykorzystują działania promocyjne i reklamowe, budują zaangażowanie przyjaciół i sojuszników, np. organizacja Dnia Przyjaciół Biblioteki. Dobrą okazję do takiej kampanii stwarza jubileusz biblioteki 80 +
Działania rzecznicze będą realizowane przez najbliższe trzy lata, aby wzmocnić pozycję biblioteki w społeczności lokalnej i zapewnić jej stabilne wsparcie.

4. Praca z publicznością
Z działalnością rzeczniczą mocno związana jest praca nad „rozwojem widowni". W okresie 2025 – 2028 biblioteka będzie pracować nad rozwojem tego obszaru. Rozwój widowni to w pewnym sensie marketing działań, wychodzący jednak daleko poza samą sprzedaż wydarzeń. Przede wszystkim nastawiony jest na badanie potrzeb odbiorcy oraz rozwijanie zainteresowań użytkowników i angażowanie ich w różne działania. Łączy on w sobie działania i wiedzę z zakresu PR, edukacji i psychologii, animacji kultury, socjologii, zarządzania, obsługi klienta i statystyki. Głównym celem jest zatem powiększanie oraz poznawanie i rozszerzanie potrzeb widowni – są nią wszyscy odbiorcy działań biblioteki, a więc goście, czytelnicy, słuchacze, widzowie, uczniowie, seniorzy, wolontariusze, media, partnerzy i sponsorzy. Dobrze zaplanowanie działania w obszarze pracy z użytkownikami/czkami pozwolą bibliotece rozwijać się. To dzięki obecności i zaangażowaniu osób korzystających z usług instytucji możliwe będzie osiągnięcie celów z różnych kategorii: społecznych, edukacyjnych, artystycznych i finansowych.

4.1.Współpraca z publicznością będzie opierać się na kilku zasadach:
4.1.1. użytkownik/czka biblioteki będzie traktowany/a jak gość,
4.1.2. użytkownicy/czki są ambasador(k)ami instytucji na zewnątrz,
4.1.3. biblioteka zwraca uwagę na reakcje użytkowników /użytkowniczek, analizuje ich opinie i traktuje je jako ważne źródło informacji o działalności instytucji
5. Think Tank – doradztwo eksperckie – „rada biblioteki"

W 2025-2028 biblioteka zamierza doprowadzić do powstania przy instytucji ośrodka doradczego – „think tanku" , grona eksperckiego, które wesprze bibliotekę w kształtowaniu strategii, inspirowaniu innowacji oraz wzmacnianiu społecznego i intelektualnego potencjału. Zespół kompetentnych osób z różnych dziedzin wiedzy i doświadczenia (z obszaru „tekstu" (literatura), „relacji" (empatia, wiedza psychologiczna), zarządzania, cyfryzacji, dostępności) będzie wspierać bibliotekę w jej rozwoju i adaptacji do zmieniającego się otoczenia. Zadnia tego grona :

5.1. Analiza i badania: grono doradcze może analizować trendy w kulturze oraz podpowiadać nowe metody zarządzania i upowszechniania kultury.

5.2. Tworzenie strategii: Eksperci mogą opiniować długoterminowe strategie rozwoju instytucji, podpowiadać narzędzia ich realizacji, uwzględniając zmieniające się warunki społeczne, ekonomiczne i technologiczne.
5.3. Innowacje i eksperymenty: w gronie eksperckim można testować nowatorskie rozwiązania, takie jak wykorzystanie nowych technologii, nowe formaty wydarzeń kulturalnych czy alternatywne modele finansowania.
5.4.Dialog i współpraca: takie grono to także możliwość tworzenia przestrzeni dla dialogu z innymi instytucjami i społecznością lokalną. Think tank może inicjować współpracę międzysektorową, tworząc platformy wymiany wiedzy i doświadczeń.
5.5. Wzmacnianie roli społecznej kultury: swoista „rada biblioteczna” może zajmować się tematami, które wzmacniają rolę kultury jako czynnika integracji społecznej, edukacji i budowania tożsamości. Działając jako niezależne zaplecze eksperckie może nie tylko wspierać instytucję w reagowaniu na współczesne wyzwania, ale również przyczyniać się do jej rozwoju jako regionalnego lidera w dziedzinie kultury, inspirując inne organizacje do działań na rzecz społeczności.

6. Założenia finansowe

Ambitny Program Działania i Rozwoju Biblioteki 2025-2028 rodzi pytanie o środki finansowe umożliwiające realizację Programu. Biblioteka wciąż ulepsza swoją sytuację finansową. Wykorzystuje racjonalnie dotację podmiotową na pokrycie kosztów zatrudnienia i podstawowych usług związanych z utrzymaniem instytucji. Pozyskuje środki zewnętrzne na prowadzenie działań kulturalnych, edukacyjnych i społecznych, które traktuje jako ważne, rozwojowe i wzmacniające społeczność.

6.1. Rozwój instytucji w zakresie dostępności sfinansowany zostanie ze środków Narodowego Centrum Kultury z programu Projektowanie Uniwersalne Kultury (por. B. 8.1.)
6.2. Środki na rozwój działalności studia nagraniowego pozyskane zostaną ze świadczenia usług przez studio na rzecz firm zewnętrznych. Planuje się rozszerzenie działań w tym zakresie.
6.3. Działalność Kina za Rogiem sfinansowana zostanie z wpływów ze sprzedaży biletów i usług w Kinie, także ze środków z grantów Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej.
6.4. Środki ze sprzedaży usług kulturalnych (organizacja koncertów, występów kabaretowych)
6.5. Środki z usług wynajmu pomieszczeń
6.6. Środki z relacji partnerskich ze środowiskiem biznesu (sponsoring); biblioteka będzie rozwijać te relacje. Dla wielu firm współpraca z biblioteką oznacza prestiż i zaufanie. Środki w wysokości kilkudziesięciu tysięcy złotych rocznie finansować będą działania kulturalne i edukacyjne.
6.7. Biblioteka aplikować będzie o środki w konkursach ministerialnych (MKiDN, NCK) umożliwiające realizację projektów kulturalnych zorientowanych na rozwój lokalnej społeczności i zakup nowości wydawniczych do bibliotecznej kolekcji.
6.8. Biblioteka będzie ubiegać się o środki **z grantów fundacji wspierających działania kulturalne** (np. Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informatycznego)
6.9. Biblioteka będzie złoży aplikację w konkursie o środki na działalność kulturalną z KPO
6.10. Granty na inwestycje:
6.10.1 Biblioteka ubiegać będzie się o środki na „wzmocnienie efektywności energetycznej obiektu lokalnej aktywności społecznej” – środki KPO i Zwiększania Odporności
6.10.2. Biblioteka weźmie udział w kolejnej edycji konkursu „Kulisy Kultury” – grudzień 2025 (zamiar zmodernizowania pomieszczenia wynajmowanego przez Spółkę Wodną)
6.10.3. Biblioteka będzie poszukiwać środków na inwestycje w rozwój kompetencji cyfrowych pracowników i rozwój technologii cyfrowych w bibliotece

D. Wartości/Zasady

„nie chodzi o to, żeby mozolnie brnąć przed siebie…”

Powodzenie w realizacji Programu Działania i Rozwoju Biblioteki 2025-2028 zależeć będzie od tego, czy zespół biblioteki utrzyma zaangażowanie i wolę rozwijania kompetencji. Duża rola i odpowiedzialność spoczywa na liderze instytucji, wsparcie stanowić będzie system wartości i zasad, wokół którego kształtuje się i rozwija praca biblioteki.

1. Każda i każdy uznaje obowiązek pomagania całemu zespołowi w osiąganiu wspólnych celów („jesteśmy w tym wszyscy razem”)
2. Każda i każdy ma wolę pomagania innym (wewnątrz grupy) w realizowaniu tych wspólnych celów („wszyscy jesteśmy dla siebie ważni”)
3. Każda i każdy dba o relację ze sobą, z pozostałymi uczestniczkami i uczestnikami zespołu, z użytkownikami biblioteki („biblioteka opiekunką relacji”)
4. Każda i każdy traktuje wszystkie osoby - niezależnie od religii, narodowości, stopnia pełnosprawności, płci, etniczności i wieku jako pełnoprawnych użytkowników instytucji
5. Darzymy się zaufaniem.
6. Mamy prawo do błędu.

E. Codzienność

„dla mądrego człowieka każdy dzień stanowi nowe życie”

Program Działania i Rozwoju Biblioteki nie obejmuje codziennej pracy instytucji, czyli działań w sekcjach, warsztatach, choć i tu zakładany jest rozwój, czyli powstawanie nowych obszarów, pól aktywności mieszkańców. „Najlepsze biblioteki to te, które budują społeczności”, zatem budowanie małych społeczności skupionych wokół różnych rodzajów aktywności (rękodzieło, majsterkowanie, naukowe pasje) będzie jednym z horyzontów codziennej pracy instytucji.

Program nie opisuje również systemowych działań biblioteki związanych z organizacją kilku okolicznościowych imprez plenerowych; Jubileusz Nadania Praw Miejskich, Dożynki Gminne, Targi Michałowskie, czy Jarmark Bożonarodzeniowy. Jest wiadomym, że biblioteka będzie pracować nad organizacją tych imprez w taki sposób, by gwarantować najwyższą możliwą jakość przedsięwzięć, zgodnie z maksymą Dale’a Carnegie’go: „*Umiejętność włożenia całego serca w to, co robisz stanowi warunek powodzenia*”.

Burmistrz Mieściska

/-/ Przemysław Renn — **Organizator**

/-/ Włodzimierz Naumczyk — **Dyrektor**